

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת.ד. 136. מען למברקים: עולמפרט.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
1905 משת שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
המערכת איננה אחראית עבור תוכן ה-
סודות, כולל סודות המתפרסמות תחת
הכותרת "ד"ר צ'רנוב", "ד"ר לונס"י
ובי המוכנות ונסריות שלידי המערכת.
ההפצה: דרך סופל ובנוי, תל-אביב.
רחוב אדרה'ס 24, טלפון 5673; מחלקת
ההפצה: ביהדרד (בחדר) טלפון 67982.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
דוב איהן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשה

הכתב הראשי:
שרגא הרניץ

עורך תבנית:
אהרון צור

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, שייע גלור,
לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורד, רוגי
זוהר, אברהם חרסון, אופטר טאובר, משה
לשם, אביבה ססן, עמוס קינן, שלמח קרו,
אלי תבור.

הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה:
שמואל ברתור, אריה אריאל, נתן רוו

העתון הנקרא ביותר במדינה

2/6 י"ג

כחודשים לפני שעת-האפס החלה העבודה המעשית על שלוש המעמדים העיקריים. אולם ברגע שהלאים גמאל עבד אל-נאצר את התעלה, ונסחר כי תגובת ישראל תהיה חוסר-תגובה, היה ברור לכולנו שאם לא יחול מפנה תאומי, יהיה השליש המצרי איש-השנה.

עבודת-החקר התנהלה בקדחתנות. נבי דקה כל מלה שנכתבה ארפנס עלידי עבד אל-נאצר בכלל, ועל ישראל בפרט. נתפסם אלה חיבו כמה וכמה מחקרים נוספים. רמזים שונים בכתבי עבד אל-נאצר על צלאח אל-דין, למשל, חיבו לא רק לימוד יסודי של פרשת הצלבנים, אלא גם בדיקת הצורה בה משתקפת פרשה זו בעיני צעיר ערבי מצרי. כי הצורה בה רואה עבד אל-נאצר את צלאח אל-דין, היא הצורה העלולה לק בוע את דרכו בעתיד.

בשעה שאנשי החקר דברו רבבות מלים של חומר גולמי, הכין צייר-המערכת, שמואל ברתור, כמה וכמה תרשימים יסודיים לי ציור השער. מכולם בחרנו בסופו של דבר את הציור היד הפורצת את כבליה, והמא-יימת באותה שעה על ישראל.

הנוסח הסופי של כתבת-השנה הוכן סמוך להופעת הגליון, ועד הרגע האחרון ממש הוכנסו בו שינויים, כפי שהחיבו עלידי ה-מאורעות המתפתחים. אולם קריהמחשבה הי-סודי שהשתקף באמיר - בעיני ההשתלבות

בשבוע שעבר זכו חמשה אנשי-השנה הראשונים של העולם הזה לחברם הששי. הוא היה הראשון שאינו חי בארץ, אם כי בילה כמה חדשים מעניינים ומאלפים את אדמת מדינת ישראל, בסביבת פאלוגיה.

כרגיל, החלו ההתייעצויות הראשונות על בחירת האיש כחמשה חדשים לפני שעת-האפס. נערך בירור מוקדם של המועמדים, כדי לאפשר לאנשי החקר להתחיל באסוף החומר היסודי עליהם.

הבחירה עולם אינה קלה. כי איש-השנה אינו אדם סתם. הוא האיש שהשפיע ביותר על מאורעות השנה. במלים אחרות: הכתבה עליו צריכה להפוך באופן אוטומטי לכתבה על הבעיה המרכזית של השנה.

בהתייעצות ראשונה זו הוזכרה שורה של שמות המועמדים העיקריים היו דויד בן-גוריון (סילוק שרת ובעיית המלחמה וה-שלוה, תוך שילוב עם בעיות השחיתות), משה דיין (בעיות המלחמה המונעת ו-גיבוש צה"ל), לוי אשכול (בעיות הכלכלה והשחיתות), מרדכי שטנר (המלחמה ב-שחיתות) וגמאל עבד אל-נאצר. שמו של מרדכי אורן, שהופיע כבר לפני שלוש שנים כמועמד לאיש-השנה של אז, נפסל עוד

מכתבים

איש השנה
בחירתכם (העולם הזה 086) ויעוצה אותי. איר ויכולתם לפאר נופל ושנואי-ישראל כעבר אל-נאצר בתואר איש השנה?
דויד בראון, תל-אביב

לצערי, צדקתם...
חיה גליקמן, חיפה

כמה קיבלתם משירות התעמולה של הרודו העלוב?
אלברט לויסס, באר-שבע

מעשה נבון, שהוכיח על בנרות פוליטיות. תהיה הרגשתי כיהודי אשר תהיה, איני יכול להימלט מהמסקנה ההגיונית כי אכן היה רודו מצרים האיש שהמביע את תוחמו יותר מכל אדם אחר על השנה שעברה.
אלי קרונבר, נתניה

מוסקבה משפשת ידיה בנחת במעבר שורר בילבול ומחר טובארי'ס נאמר עשה מלאכה נאה מי יתן וכל יום ילאימו תעלה פירושיו קול קורא כמדבר מה בדבר חושש השיש המעבר, מורח ומעבד מנמנים במבוכה המעבר סנוה, אך הבעיה פתוחה.
חנה בת-שלום, חיפה

כתבתכם, שבה שורר ההגיון הישר כחוס השני. ניתוח שאיפות התנועות הלאומיות של ערב ושל היהודים הינו הצלול ביותר שקראתי עד כה. אך לצערנו הרב, לא נכתבו דברים אלו לפני 30 או 50 שנה, על כן, לא נשאר מנוס ספני התנועות שתי הרבבות הלאומיות תוך שכינות דמים ועיוות שאיפות השלום של שני המהנות. ד"ר ז. לוי, תל-אביב

לדברייכם, יוצא כאילו עבד אל-נאצר היה מוכן בראשית שלטונו לכרות ברית שלום עם ישראל. הרי אתם יודעים כי טענה זו סנוכחת מכיוון ששום מנהיג ערבי - וביחוד בראשית דרכו - אינו יכול להעזי להתיירד עם ישראל. על אחת כמה וכמה, שגורל עבדאללה היירדני היה עדיין סרי לגנד עני סנו האלוף הנבונה, החייבני, וכו' וכו'.

מנחם אלטמן, חדרה
...מלה טובה גם על ציור השער. כל הכבוד לצייר המערכת, שמואל כהן. הוא הגיע לרמה בינלאומית ממש.

השבון נפש
הנה ראש השנה עבר עלינו בשלום ומתי קרב יום הכיפורים. לכל הדעות, זהו זמן שבו יאה לערוך מאזן החובה והזכות של השנה... הישגני לעשות מעט חשבון נפ-שכם אתם. עורכי העולם הזה.

אני משייכע בכנותכם. באהבתכם את המי-לרת ובכנותכם ללחום ולהקריב קרבן לי-מענה. ידוע לי גם כי הינכם לוחמי חזית, היודעים היטב מה פירוש המלה "קרבן". עתונכם, כפי שכל אדם יכול לראות וכפי שהכתובים לא פעם, הינו בראש וראשונה כלי מלחמה ביריבים ולא מכרה-חב. אולם הבה נראה מה עשתם בכלי זה. אתם הורסים בשמטיות מיבצר אחרי מיבצר של השחיתות והצניעות. טוב ויפה. אתם קורעים את המסווה מעל פני המנהיגים אשר אחר להם כמה ואחר בלב. שפיר, אתם למיעוט היושב בתוכנו ואתם שאמרתם כי מאמר אחרי מאמר כי ישראל יכולה והייתה למעול בתוך מדינות ערב כדי ליצור שם את התנאים שאפשרו שלום. אתם שקבעתם כי האימפריאליזם המערבי ימונר וכי יש ראל חייבת להתייצב לצד הערבים במאבק זה. אולם זה לא ספק. עתה עליכם לחרוץ לקונו מדי חודש על ההזדמנויות שהוחצנו. עליכם שוב לעמוד בראש המחנה ולהצביע על הדרכים לשלום. זה יהיה בלי ספק מאבק קשה ואולי גם לא מופלג. כי פירוש

ככתב השבוע
חושש המעבר
היריעה הסנסציונית ביותר מחזית הסואר היתה זו שרדגית-הכנסו ה-מחוללת, אספיה נפאל, תקים יחידה של רדגית-הכנסו להגן על התעלה מפני אויבי מצרים.
עד כה חשבתי שנפאל עבר אל-נאצר הוא אדם נבון. אבל עכשיו התאכזבתי לחלוטין. כי שורה ארוכה של רדגית-הכנסו על גדות התעלה רק תנביר את המתיחות ובמסגרת להרחיב פולשים, היא רק תמשור אותם כמו זבובים לסוכר.
הנה, למשל, אני לא היה לי משולם כל השם לכבוש את העלתי סואר, עכשיו מוכן לעשות משנה ב-נידון. להחליף לתת לממשלת ישראל שהות של שבועיים ימים, אם עד אז לא תחליט לכבוש את התעלה, אתגרב לצבא הצרפתי בכפריים.
ואם אפול - מה יכול להיות טוב יותר מאשר להתנמץ על חומה של בנינים מרקדים, לצלילי הליל מרזח?
דויד חיות, חיפה

היכר להחריר לכרת רבבות קוראיכם כי צו השעה הוא הציפום, נשיאת הקרבנות והכנות למעולה מסוכנת.
אתם חסידים גדולים של מוינבי, אם כן, תרי וזחי התביעה הנרולה אליכם, אשר עליה חייבים אתם לתת מענה.
שמואל טל, ירושלים

חינוך משותף
קראתי על המעשה מביש של חברי תנועת נוער שהתרחצו ערומים בים בלילה (העולם הזה 085). ידועים לי מקרים רבים שארעו בתנועות נוער, החל בהשומר-הצעיר וכלה בבית-ר, שבהם רחצו בנים ובנות בני 15-18 יחד ערומים בים... האם החינוך הניתן בתנועות הנוער - על כל החיוב שבו - אינו לקוי בשמח זה?
שאלו אברהמי, רמת-גן

יאנוש הגיבור
זכור לנו מקרה נוסף אודות יחננו פלץ (העולם הזה 078) מעפיל בית נגראטוריס מסוג נכור - הסוגים הנבונים יותר הע-דיוס לא לשבת בתל-אביב ולעבור הול - החצין כזרם קיסור המפעע מצניור המים. אולם כשהתחנן בכך, היה כבר מאוחר. ה-מים היו כבר במצב רתיחה וכל רגע היה עלול הצינור להתפוצץ מלחץ הקיטור.
למזלו של אותו בחור הודמן למקום, יא-נוש האיום, שפסק עליו והפילו ארצה. הצינור התפוצץ אך הפועל יצא בכיות כי נופו. על חייו מורה הוא עד היום לפלץ, שיצא בכיות לא פחות מאשר אלו של ה-פועל, אם איננו טועים. הרי קיום בעתונכם ציון המניע לאדם המסכן את עצמו מעל למסגרת תפקידו. נא עיינו במקרה זה, כי פלץ יכול היה פשוט להסתלק ואיש או לא היה מאשימו בבריתו. (תחת זאת) לא היה רחוק מאיבוד חייו, שלא על סנת לקבל מרס.

רצה דיהאן (המשך)
דיהאן (העולם הזה 078) והלאה) נרצה בכלל קנאה. ענק רוח כמוהו לא היה ולא יהיה למנהיגי השמאל. הרצחונה על אנטי-ציוניותו בכיכול - דבר שלא היה ולא נברא שהרי הוא הגן בזמנו על 'בונינסקי' ועל נסיעתו ללונדון, במסגרת של מניעת מתן הצהרת בלפור. והלא ידוע גם ידוע שאונדתי-ישראל אל התנדרה להצהרת בלפור

אנשי השנה: העולה החדש (תשי"א), שמורק (תשי"ב), חיים כהן (תשי"ג), קסטנר (תשי"ד), תמיר (תשי"ה) ועבד אל-נאצר (תשי"ו).

ועל כן מוזר שאחר מצניגיה יסע במטרה של השמח משול ברוד מפלנתו. הרב משה קלופמן, ירושלים

ידוע שהרב מנחם ומכה וצל"ל חשב או לבוא לירושלים וכמוהו הוא היה מתקבל כרבה הראשי של העיר, ומפילא הוא היה חורס את כל הרבנות הראשית, כי הוא מושר אליו את כל הרבנים החרדים' תלמודי ישיבות וכו'. ואז שלה לו מוכיר הרבנות הראשית דאו מכתב, בו הוזהירו שלא יבוא ובחור המכתב תמונתו של ד"ר דיהאן.
שמואל יעקובוביץ, מאה שערים, ירושלים

אדם על כה החובה? לעומת פעילותכם העננה בשטחים שמיתוי, הרי זועקת עד לב השמים הימנעותכם מתיאור הצד השני של המסבע. שהרי קיים צד זה. כי אם תסכמו את הישגני תשט"ו, תראו כי נעשו ונעשו דברים טובים ונדולים.
ואשר לעתי: חייב ורק אתם אחראים לכך שהרוד הצעיר פסק את עניני ביחס לבעיה הערבית. אתם הייתם הראשונים - עוד בימים הראשונים של שכרות הניצחון - שקבעתם כי מקומה של ישראל הוא במרחב ולא במערב. אתם אשר דרשתם יחס שווה למיעוט היושב בתוכנו ואתם שאמרתם כי מאמר אחרי מאמר כי ישראל יכולה והייתה למעול בתוך מדינות ערב כדי ליצור שם את התנאים שאפשרו שלום. אתם שקבעתם כי האימפריאליזם המערבי ימונר וכי יש ראל חייבת להתייצב לצד הערבים במאבק זה. אולם זה לא ספק. עתה עליכם לחרוץ לקונו מדי חודש על ההזדמנויות שהוחצנו. עליכם שוב לעמוד בראש המחנה ולהצביע על הדרכים לשלום. זה יהיה בלי ספק מאבק קשה ואולי גם לא מופלג. כי פירוש

במרחב - אינו חדש לקוראים החותקים של עתון זה. העולם הזה חזר עליו בשש שנים אלה פעמים בלתי-ספורות. לדעתי, הי-תה זאת הפעולה החינוכית העיקרית, שהיא חשובה לאין ערוך מכל שאר פעולותיו.

נשאר לי רק לקחת כי הבחירה הסופית נראתה לך נכונה, שקולה ואובייקטיבית - וכי עזרה לך, בשלושת ימי החג, להקדיש שעה קלה לבירור דעתך שלך על השאלה החשובה ביותר שתקבע את חייך בשנים הבאות.

בשלב הראשון של הדיון, מאחר שלא היה קשור בבעיה יסודית אקטואלית. בסופו של דבר הצטמצמה ההחלטה להכי רעה יסודית: מה היתה הבעיה העיקרית של השנה? המלחמה בשחיתות או החזית הערבית? היה פיתוי רב דווקא לעורכי שברי עון זה לבחור בנושא הראשון. אולם השי-קול הקר והאחראי הצביע על הנושא השני.

במשך כמה שבועות לא הוחלט סופית מי יהיה איש-השנה לאור שיקול זה - ביגיי, דיין או השליש המצרי. עקבנו אחרי התפתחות הענינים בדיוני הממשלה, בצמרת המדינה ובזירה הבינלאומית, כדי להמליט סופית למי מגיע התואר. ובאותה שעה נש-ארה העין, כמובן, פקוזה למאורעות מפ-תיעים, שהיו עלולים לשנות את השיקול היסודי.